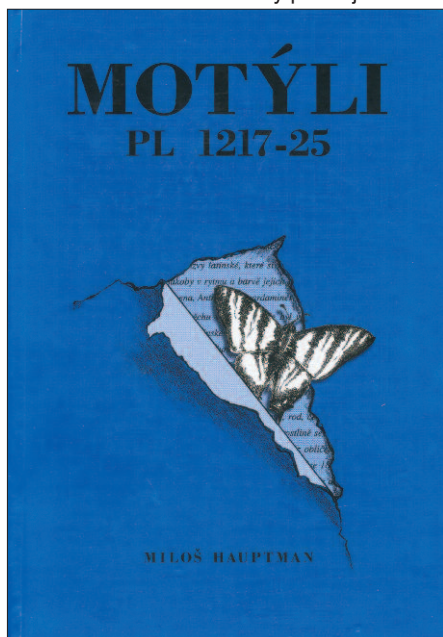

Švabinského Motýli 1961 - pozor na zklamání!

Československá známková tvorba za bezmála sedm desetiletí obsáhla více než tři tisíce známek, z nichž mnohé jsou nepochybně na vysoké výtvarné i polygrafické úrovni. K nejkrásnějším pak patří devíti-známková série Motýli z roku 1961, podle návrhů Maxe Švabinského a v rytinách Jindry Schmidta, vydaná v malých přepážkových listech vytištěných čtyřbarevným ocelotiskem z plochých desek.

FRANTIŠEK BENEŠ

Zájem sběratelů Motýli vzbudili hned po svém vydání a ještě více jej prohloubila skvělá monografická publikace Miloše Hauptmana vydaná v roce 1998, a v doplněné verzi znovu o dva roky později.

PL 1218 / 20 h

Znaky typické pro desku B

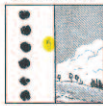
Znak společný pro varianty B1.2, B1.3, B2.1 a B2.2

Znak společný pro varianty B1.3, B2.1, B2.2 a B2.3

Znak typický pro variantu B2.1

Znaky typické pro variantu B2.3

U všech devíti hodnot v ní popsal a vyobrazil znaky typické pro jednotlivé desky, ukázal původní Švabinského návrhy, Schmidty liniové rozbresby a rovněž vzácné nezoubkované tisky, a to i v celých nezoubkovaných tiskových listech obsahujících dva listy přepážkové, nebo části z nich vystřižené.

PL 1219 / 30 h

Dvě dvojnásobná meziářší známek 30 h - zmenšeno v poměru 9:10 (ze soukromé sbírky)

33

Atraktivnost emise - po stránce výtvarné i po stránce studijní - a její zevrubné odborné zpracování způsobily, že ceny většiny variant vydaných (tedy standardně zoubkovaných) malých přepážkových listů (jichž M. Hauptman uvádí celkem sedmdesát!) se posunuly do aukční úrovně, a i ty „běžné“ jsou nabízeny za tisíce, „lepší“ za desetitisíce a nejhledanější dosahují klidně ceny i hodně přes sto tisíc za kus!

Ruku v ruce se sbíráním desetibloků Motýli 1961 jde i zájem o takzvané speciality, tedy známky nehotové (nezoubkované), zkusmé tisky (otisky původních rytin) a otisky tiskových desek pro jednotlivé barvy i jejich kompletní soutisky. I takové publikace Motýli vyobrazuje. Můžeme se s nimi setkávat i v aukcích, kde dosahují leckdy astronomických cen.

Dva pravé TL z publikace M. Hauptmana Motýli.

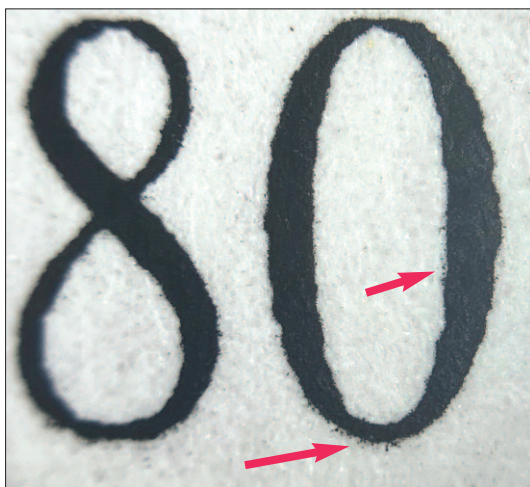
A kde je koupěschopná poptávka, tam chybějící nabídka ochotně nahradí padělatelé a distributoři padělků. Platí to obecně, tedy i u vzácných položek emise Motýli 1961.

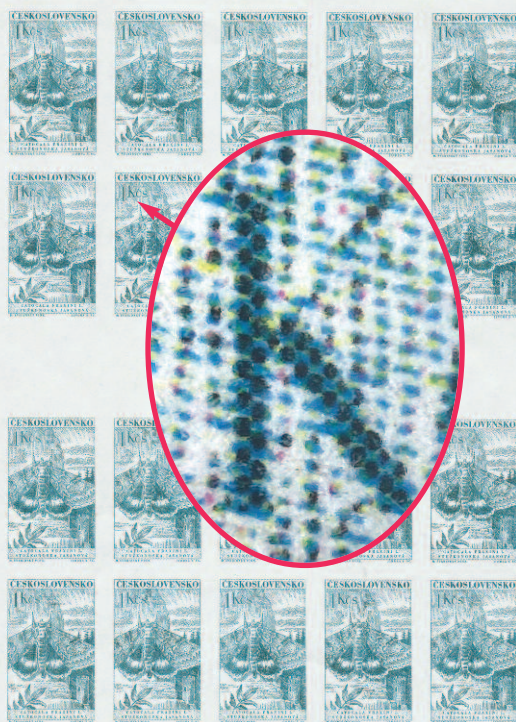
S několika takovými jsem se jako znalec nedávno setkal. Nešlo přitom o žádné troškaření - jednotlivé nezoubkované známky a podobně. Předloženy mi byly padělky celých nezoubkovaných tiskových listů obsahujících vždy dva desetibloky, a to na papíru s lepem! Šlo o hodnoty 60 h, 80 h a 1 Kčs (což samozřejmě neznamená, že by nemohly existovat i další).

Všechny mi předložené byly provedeny jednobarevně. Všechny našly svého kupce, přesvědčeného, že za nemalou částku získal pravé vzácnosti (nesolidní prodejce mu na podporu svého tvrzení stejné nebo obdobné tiskové listy ukázal vyobrazené v publikaci Motýli - což samozřejmě není žádný důkaz pravosti nabízeného materiálu; to, že jsou někde reprodukovány pravé známky neznamená, že jiné, jim podobné, musí být rovněž pravé).

Bylo štěstí, že se oklamáný kupující pro jistotu zacerstva přišel poradit, a tak jsem mu mohl po krátké prohlídce říci neradostnou zprávu, že jde o padělky. Jak mi později sdělil, ještě ten den je reklamoval, a i když jednání prý nebylo snadné, nakonec peníze získal zpátky. Je tedy namístě před těmito padělkami varovat čtenáře časopisu Filatelie, protože nelze vyloučit, že prodejce bude hledat novou oběť.

Proto jsem předložené padělané tiskové listy naskenoval a nyní vám je mohu ukázat. Na první pohled nebudily v nadšeném kupujícím žádné podezření. Stačilo však, abych ho upozornil na detaily ve zvětšení (stačila malá lupa zvětšující 8x) a hned viděl, že kresba čtyř z pěti předložených tiskových listů obsahuje autotypický rastr, který otisky z pravé rytiny samozřejmě nemají. Povzdechl si při tom, že mu prodejce pod lupou ukázal jen pátý list (80 h), na němž kresba známek byla provedena „pérově“, tedy sestávala z čar a bodů, provedených navíc plasticky, stejně jako je tomu u pravých známek. I v tomto případě však šlo o padělek, pouze zhotovený jinou reprodukcí technikou (jde o silnější vrstvu zapečeného toneru, na jejímž okraji a okolí jsou rozstříknuté malé tečky). Podívejme se na ně blíže.

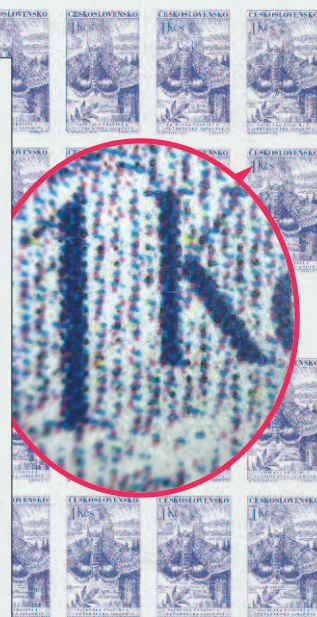

Vlevo ilustrace z knihy Motýli, vpravo autotypický padělek na papíru s lepem.

Otisk tiskové desky (C, D) pro základní barvu na papíru s lepem a průsvitkou (tapeta)
zmenšeno v poměru 4:5 (ze soukromé sbírky)

Tři autotypické padělků celých tiskových listů na papíru s lepem.

*Zdánlivě „pérový“ padělek celého tiskového listu na papíru s lepem.
V silnějším zvětšení jsou kolem kresby patrné rozstříknuté částčky toneru
(na zvětšenině je zachycen keř z pravého dolního rohu známky).*

Pokud čtyři padělané tiskové listy vyobrazené na předchozí straně považujete za málo nebezpečné, u pátého, vyobrazeného nahoře, tomu tak není. Věřím však, že vyzbrojeni lupou a varováním Znalecké hlídky, se napálit nenecháte. A budete-li potřebovat radu, doporučuji obrátit se na některého z členů Komise znalců SČF, zaměřeného na tuto oblast. Jejich seznam a kontakt na ně naleznete na www.svazfilatelistu.cz ■